

Svenska Freds: ”Försvarsavtalet dumförklaring av befolkningen”

Nästa år kommer amerikansk lag gälla på 17 svenska militärbaser

Det försvarsavtal som Sverige skrivit med USA är alldeles för långtgående gällande kärnvapen och bidrar till att öka polariseringen i världen.

Det menar Kerstin Bergeå, ordförande för Svenska Freds.

– Det är en helomvändning av vår försvarspolitik som svenska folket inte känner till, säger hon till Dagens ETC.

Natten till onsdagen skrev försvarsminister Pål Jonson (M) under ett långtgående försvarsavtal med USA i Pentagon.

Avtalet innebär att USA får obehindrad tillgång till 17 svenska militärbaser, från Ronneby till Kiruna, via Berga i Stockholms skärgård och Gotlandsregementet. Enligt avtalet ska USA få rätt att placera ut militär personal, genomföra övningar och mellanlanda för att till exempel tanka med flyg och fartyg. Ett viktigt syfte är att USA ska kunna hjälpa Sverige snabbt vid en krissituation.

– Avtalet skapar bättre förutsättningarna för USA att ge stöd till Sverige i händelse av kris eller krig och det kommer också vara bra för stabiliteten i hela norra Europa när det träder i kraft, säger Pål Jonson till SVT.

Inget stopp för kärnvapen

Kerstin Bergeå, ordförande för organisationen Svenska Freds, ser med oro på vilka konsekvenser avtalet kan få.

– Vi tycker att det är helt fel väg att gå för Sverige. Vi borde göra som majoriteten av världens länder och skriva på FN:s kärnvapenförbud, inte skriva på långtgående avtal med kärnvapenstaten USA, säger hon till Dagens ETC.

När Norge skrivit ett liknande försvarsavtal med USA har det inneburit amerikanska soldater på fyra baser, istället för 17 som i Sverige. I det norska avtalet finns även en klausul om att landet inte accepterar någon lagring eller övning med kärnvapen. Det tillägget saknas i den svenska överenskommelsen.

– Det är oerhört märkligt att man inte har skrivit in det i avtalet. Att svenska folket inte fått någon garanti om att kärnvapen inte ska finnas på vårt territorium, varken luft, land eller vatten, säger Kerstin Bergeå.

Hon ser även stora risker med att amerikansk lag ska gälla på de 17 svenska militärbaserna.

– Det är oroväckande. Inte minst när det gäller sexuallagstiftningen, vad händer om det sker våldtäkter? Vad kommer gälla när det är olika länders lagar på svensk mark?, undrar hon.

Helomvändning

Majoriteten av riksdagens partier är positiva till avtalet, men Vänsterpartiet har riktat hård kritik emot det, av flera skäl.

– Man ska ha klart för sig att det ökar risken för att en potentiell motståndare, främst Ryssland, ser Sverige som ett legitimt mål. eftersom det blir en så stor amerikansk närvaro. Det oroar mig, säger Håkan Svenneling (V) till TT.

Kerstin Bergeå är starkt kritisk till bristen på folklig förankring när det gäller hur långtgående försvarsavtalet är i praktiken.

– Det är återigen ett beslut som går under radarn för den stora majoriteten, som innebär att man indirekt dumförklarar vår befolkning när man inte fått veta mer om vad avtalet kommer innebära, säger hon och tillägger:

– Med det här avtalet bidrar vi till en polariserad värld när vi går in i en koalition med en så stark kärnvapenmakt. Det är en helomvändning av svensk försvarspolitik som folket inte känner till.

GUSTAV GELIN

Försvarsavtalet

- **USA:s och Sveriges försvarsministrar har skrivit under ett avtal om fördjupat militärt samarbete.**
- **Överenskommelsen innebär bland annat att amerikansk militär får tillgång till 17 regementen och övningsområden runt om i Sverige.**
- **Amerikansk militär får också möjlighet att lagra försvarsmateriel i Sverige.**
- **För att avtalet ska träda i kraft behöver riksdagen ratificera med tre fjärdedelars majoritet. Dessutom behöver flera lagar korrigeras.**
- **Försvarsminister Pål Jonson hoppas att avtalet ska börja gälla under nästa år.**

ETC 10 dec 2023